

Elősz. díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt
 Félévre . . . 4 »
 Negyedévre . . . 2 »
 Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . 20 frt.
 Fél oldal . . . 10 »
 Negyed oldal . . . 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-
 utcza, 337-ik házám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétnek fel.

«Nyiltér» sora 15 k.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítottatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

A jövő képe.

IV.

Minden város nagyságát középületei mutatják.

Városunk e tekintetben nem a múlté, hanem a jövőé, mert bizony szép kevés még nálunk az impozáns középületek száma. Egyikről-másikról már szóltunk cikksorozatunk folyamán, ez alkalommal az imponált Szabadka kulturális középületeiről akarunk szólni.

Először is foglalkozunk az éppen oly impozáns, mint kolosszális „Városi Színház“ tervével, mely a Rudics bárótól örökölt kvadrát portán fogna emelkedni.

Arról szólottunk, hogy a mai színház mily eldugott épület és mekkora tűzfészek. Az is köztudomású, hogy az igényeknek éppenséggel nem felel meg. Kell tehát, hogy állandó színházunk legyen, lehetőleg szabad téren és nyílt helyen. Erre pedig egyedül a pürös Rudics porta a legalkalmasabb.

Megmondjuk miért.

A város ugyanis bármennyire épüljön a rogina tér környékén, a mai főtér mindenkor planimetriális központja marad. Minthogy pedig a Rudics porta ezen főtér tőszomszédja, a rajta emelendő színház közvetlen a főtérre néz, feltéve, hogy a főhomlokzat a Deák- és Rudics-utcza szögellő sarkáig előtérbe jön, mégpedig e sarkot tompaszög alakban metszve át: korinthusi oszlopvonalonban, attikai bázison. A Deák- és Rudics-utcai két szárnyon diszes bérház vonulna végig földszint bazársorral. A kvadrát portát ekképen két háromszögre szelő színházépület parkirozott kertbe nyulna be és a tuloldalalon a Petőfi-utczán és ezt keresztülben a Deák-utczával összekötő kis utczán szintén egy bérház volna építendő derékszög alakban. Ez lenne a már valószínűsítéshez közeledő „Városi Közkönyvtár“ és az ezzel kapcsolatos két társadalmi kaszinó (nép- és uri kör) épülete.

A másik kulturális középület a nyolcz osztályu: főreáltanoda lenne és pedig, mint legalkalmasabb helye a mai Hungária épületben. Igaz, hogy ez szűk volna aunaak kényelmes befogadására, de az utcafronton kiséjítandó lenne a Jankovich-féle ház és Milkó fatelepe is. Az illetén módon végig diszesen kiépülő, reáltanoda, az előtte elterülő Mária-Therézia térnek is imponáló külsőt adna. Az érem második oldala pedig az, hogy az így kiépült reáltanodában kapcsolatosan el lehetne helyezni egy, — legalább is négy osztályu — polgári fiiskolát s a kettővel városunk polgárainak két legnagyobb kulturális hiánya lenne pótolva. Ne gondolja azonban senki, hogy e parallel tervezet akár együtt, akár különvéve összeütközik gymnasiumunk léteérékével.

Eppen nem, mert mindegyiknek elütő az intenciója. És mig a gymnasium a tudományos pályák (pap, orvos, ügyvéd stb.) előkészítője, addig a reál a gyakorlati pályákra (mérnök, építész, műgépész, nagy vállalkozó stb.) készít elő; a polgári iskola pedig művelt és szakavatott nagyiparost, nagykereskedőt, jó gazdaszt, kis hivatalnokot — szóval a tulajdonképeni polgári osztályt készíti társadalmi szerepére el. A mai gymnasium talán maradhatna jelenlegi helyén is, kibővülve a mai törvényszéki épülettel és a közbeeső magánházzal úgy, amint már imaginációnk folyamán körvonaloztuk.

És most térjünk át nőtanító képzőintézetünkre, mely a közel jövőben tudvalevőleg kisedővönő képzővel lesz kapcsolatban.

(Folyt. köv.)

— Y. —

Szállodák tisztítása.

E czim alatt a „Szegedi Napló“ a következőket írja:

„Üdvös reformon töri a fejét a főkapitány: meg akarja a szegedi szállodákban szüntetni a mostani szobaleány-rendszert. — Gyalázatos régi szokás volt az eddig a kisebb rangu szállodákban, hogy a szálloda-

tulajdonosok és bérlők a tisztítás és világítás költségeit a szobaasszonyok által fizettették. A társadalomnak ezek a söpredékei szivesen vállalkoztak ezekre a költségekre, csakhogy szabad legyen vásárt ütniök az erkölcsből. Rendesen valami elzüllött leány volt az áldozat, aki szobaleány czimen szerepelt a szállodában. Nem írjuk le azokat a visszaéléseket, amiket ez által az erkölcs, tisztesség és közegészség ellen alkövettek a szállodákban. Szegeden már régen érezték, hogy ezeknek az állandóan botrányos állapotoknak véget kell érniök. Miért hunyt eddig iszemet a hatóság, az szinte érthetetlen. Lehet, hogy a szállodatulajdonosok érdekeit kimélték, akik azon felül, hogy a szállodák takarítása s mosás és világítás költségei alól egész évben föl voltak mentve, még azt is kikötötték, hogy a szobaasszony újévkor értékes ajándékot adjon feleségeiknek. Egy botrányos eset gyorsította a főkapitány azon munkáját, hogy eféle üzelmeket a szállodából kizorítsa. A rendezettebb városokban ez már régen megvan szüntetve.“

Szabadkán is úgy vagyunk, mint a szegediek voltak eddig, de mig nálunk ez ellen nem tesz semmit a rendőrség, addig Szegeden még is csak történik valami.

Pedig a múlt évi december 14-én megjelent „Szabadság“ a következőket írta:

„Bünbarlangok.“

Szabadka halad. Halad pedig az erkölcsiség terén is, de lefelé. Ez a nagy városok átka.

Szállodáink hova tovább sülyednek. Mig rendőreink a kis kocsmákban lefoglalnak 50 kros bankokat a kártyaasztalnál, addig elsőrendü szállodáinkban repülnek a százások éjjelenként, nem bántja senki. A kártyázás nagy bankadások mellett hazard, módon üzetik.

De ez volna a kisebb hiba.

A ki kártyázik, ám vessen számot magával, még erre csak azt mondhatjuk, a ki nek pénze van, akár sárba gázolhatja, ne keresse senki.

Van azonban egy nagyobb baj.

Egyes vendéglőkben titkos bünök követtetnek el s rendőrségünk vagy nem tudja, vagy nem akarja tudni.

Nem vádoljuk összes szállodáinkat, nem is merjük, de egyik elsőranguról biztos értesítést birunk arra nézve, hogy ott titkos kéjelgés, minden külön engedély és orvosi felügyelet nélkül, rendszeresen üzetik. Hogy ez úgy a közerkölcsiség, mint a közegészségre mily káros hatással van, és hogy idegenek előtt mily rossz színben tünteti föl városunkat, nem magyarázzuk, megértheti bárki.

Valóságos üzlet, még pedig nyereséges és a szállodai becsatoltság.

Van egy szobaasszony, aki 2—300 frt ovadékat tesz le a vendéglősnek, ha a szobabútorok s egyéb felszerelésekben baj történik, abból a kár fedezve legyen. Ennek az asszonynak azonban nincs egy krajczár fizetése sem, sőt ő fizet a vendéglősnek ételmezés csimén 40, 60, sőt 80 forintokat havonként.

És ekkor szabad a vásár.

Hogy az ilyen szállodába kerülő utast hogyan koppasztják meg, s mily uton-módon ejtik a törbe, nem tudjuk, de hogy érzékeny vágást ejtenek az illetőn, azt eléggé igazolja az, hogy úgy a szobaasszony, mint alkalmazott lányai képesek külön fizetés nélkül élni és e megélhetésért a vendéglősnek ovadékat adni, havi díjjakat fizetni, pénzt szerezni s még mások ellátásáról is gondoskodni.

Rendőrkapitányunk e korrupcióról aligha tud valamit, mert fel nem fogható, hogy elnéz ily gyalázatos állapotokat, ha valaki előtte feltárta volna. X.

Mi megtettük már akkor kötelességünket, hogy azonban a rendőrség is tett volna valamit, arról nincs tudomásunk.

Jászay Mari urnő a magyar színművészet egén ragyogva fénylő csillag eltávozott városunkból, hol majdnem egy hetet töltött. Ez időszakot mint ő maga mondá élete legszebb napjai közé fogja írni. Az ünnepelt művésznő itt tartózkodásának időtartama alatt mindig színész társai közt volt. Náluk lakott, velük étkezett és rajtok kívül csak a szt. Ferenczrendiek derék pater guardiányát, Szántó Edénét, kép. tanítónőt és Jámor Pál (Híador) nyugalmazott gymnasiumi igazgatót látogatta meg.

A városok önkormányzata.

Arad város jogügyi bizottsága legutóbbi ülésén a törvényhatóságok autonómiájának ügyével foglalkozott. A városhoz Szabolcs, Csanád, Alsó-Fehér, Zemplén, Hont megyék, Szentes és Csongrád városok átiratokat intéztek, hogy a közigazgatások államosítása ellen a törvényhozáshoz intézendő förlirátákat Arad hason szellemű förlirattal támogatassa. A jogügyi bizottság ezt elhatározta, de elhatározta azt is, miszerint a közgyűlésen javaslat tétessék, a városi önkormányzat megővése tárgyában külön förlirat intézésével. E förliratban kérendő lesz:

a) hogy a városi törvényhatóságok önkormányzata, autonómiája ne csak meghagyassék, de lehetőleg kibővítették, önállósították;

b) hogy a tisztviselői állások szabad választás útján töltsenek be, a hivatalnoki minősítés, qualificatio szabályoztassék s a szolgálati pragmatika rendeztessék;

c) hogy a városok által az állam helyett teljesített közszolgálatok, minők az adóbehajtás, rendőrség stb. megfelelő viszonyterekkel kárpótoltassanak.

A fentjelzett átiratok megérkeztek annak idején Szabadka város törvényhatóságához is, de nálunk nemcsak külön indit-

vány nem hozatott, de még a pártolást sem ajánlja a mi tanácsunk soha.

Az e féle átiratokat a tanács beterjeszti a közgyűléshez, a hol egyszerűen „tudomásul vétetik.”

Irodalom, művészet.

Színház. Jászai Mari távoztával beállott az előre sejtett visszahatás. Estéről estére üres a ház s alig van kilátás rá, hogy a tervezett műsor közönséget hódítson.

Szerdán este lépett fel utoljára Jászay Mari a «Toloncz» Ördög Sárájában. Nem nagy a szerep, de nagygyá lesz az ő alakítása folytán. Egyetlen nagyobb jelenetében egy egész élet multjának és jelenének tragikumát játsza le. Természetes, hogy a nagy-számú közönség viharos tapsai kísérték játékát. Az előadás a Kiss párnak volt jutalomjátéka s a művésznő ezek iránt való barátságából lépett fel programmon kívül ezen az estén. Még az előadás éjjelén távozott Jászay Mari körünkől, mert csütörtökön este már Elektrát kellett játszania a [nemzeti színházban.

Üres ház előtt gyenge előadásban került színre csütörtökön az ő «Mátyás diák stb. stb.» A szereplők közül csak az egyetlen Breznay (kántor) vált ki, továbbá Vihari (Vlad) annyiban, hogy még a többenél is rozabb volt.

Pénteken közép számú publikum előtt ismételték Suppének két igen bájos operettjét a «Szep Galatheát,» meg a «Pajkos diákok»-at. Mindkét darab kiválólag jól ment. A szereplők kedvvel és ambícióval játszottak. Ruzsinszky (Galathea) ragyogjatta szép hangját és koloraturáját. Völgyi Kata ügyes kis Ganiméd volt. Breznay Midása ismert jeles alakítás, Rácz pedig Pygmalion szerepében fényesen érvényesíté hatalmas tenorját. — A pajkos diákok szereplői közül Breznay Geierje oly magas nivón álló, minden ízében kidolgozott s kifogástalanul előadott alakítás, melyet a vidéken hiába keresünk. A közönség ismételten zajosan tapsolta őt, kit «bizonyos körülmények miatt» a Jászay ciklus alatt nélkülöznünk kellett. Dicsérettel említenők még Margó Célia (Frinke), Völgyi Kata (Brand) — sőt még Vihari is (Fleck)!

Színházi műsor. Vasárnap Márczius 1-én bérlét 13-ik számban V. Margó Célia assz. felléptével „Vereshaju és Veréb Jankó, a falu bolondja.” Énekes népszimű 3 felv. Irta Lukácsy Sándor. Hétfőn 2-án bérlét 14-ik számban Ruzsinszki Iona jutalomjátékú „Bőregér” vig operette. Kedden 3-án bérlét 15-ik számban a nem bérlét helyek félárakban árúsításával „Piros bugyelláris” eredeti énekes népszimű 3 felvonásban.

Az Építési Tanácsadó című műből, Gonda Béla műszaki tanácsos és műegyetemi m. tanár e közérdekű művéből megjelent a 8-dik füzet, mely az építési munkálatok nyilvántartását, az építés felügyeletét és ellenőrzését, továbbá a munkálatok felülvizsgálatát tárgyalja. Ebben a füzetben van megkezdve a IV. fejezet, mely az építési idő, az épületek költsége, tartalma, leltározása becslése és biztosítása kérdését tárgyalja. E füzetben az épületek becslésénél követendő eljárás van részletezve s mintegy 8 oldalra terjedő táblázatban nagyérdékű adatok közölve a lakóházak, gazdasági, gyári és vasuti épületek s különböző gépek értéke, fennállási ideje, értékesíthetése és fenntartására vonatkozólag. Az Építési Tanácsadó összesen 30 füzetben fog megjelenni, kiterjedve az építkezés minden ágára. Egy füzet ára 30 kr. Előfizetni lehet 18 füzetre (egy évre) 5 frt 40 krral vagy 9 füzetre (1/2 évre) 2 frt 70 krral. Az előfizetések és megrendelések ifj. Nagel

Ottó könyvkiadóhivatalába Budapestre (Museum-körut 2. sz.) küldendők A 9. és 10. füzet legközelebb szintén megjelenik s ezzel a mű első kötete teljes leendő. — Ajánljuk e közérdekű művet a mérnökök és építésszek, építőiparosok és vállalkozók, a földbirtokosok és gazdatisztek s általában az építkező közönség szives figyelmébe.

SPORT.

A palicsi jégversenyek elmaradtak, helyettük azonban az ugynevezett „Achilles Sport-egylet” — melynek alapszabályait soha nem láttuk — elhatározta, hogy országos jellegű torna és atletikai viadalokat tart május és augusztusban. E célból Vermes Lajos tornatanár egypár társával, kik valószínűleg szintén Achillesek, méréseket tett a palicsi jégen s az uszó pályát így sokkal biztosabban állapították meg, mint más alkalmal. Az első versenyek pünkösdkor, a második pedig augusztus hó első és második vasárnapjaira tervezettek.

Említve volt lapunkban, hogy Vermes Lajos Palicson építkezik s hogy ott új vilája körül versenypályát is épít. E pálya kiépítését az angol-aszfalt társaságra bízta(?) s abban reménykedik, hogy az már a májusi versenyekre elkészül.

Vermes Lajos az ily sport-hireket rendszerint megküldi a budapesti s közeli vidéki lapoknak is.

Ezt azért említjük fel mert az „Egyetértés” a versenyekről így ír:

„A szabadkai Achilles Sport-Egylet” és a tornázók társasága a bács-füredi (palicsi) országos jellegű torna és atletikai tavaszi viadalokat május hó 17. és 18-án, a nyáriakat pedig augusztus hó 2-án és 9-én tartja meg.”

A „Bács-Füred” elnevezés még nem hivatalos ugyan Palics helyett, csupán lapunkban felhozott óhaj pusztáink neveinek megmagyarosítása kapcsán, de nem fog ártani szoktatni hozzá a közönséget, majd talán gondolkozni fog fölötté hatóságunk is.

Hivatalos hajtó vadászat Torontálban. N.-Beckerekéről értesítenek, hogy a Pancsova melletti aldunai részen f. hó 22-én volt a hivatalos hajtó vadászat, mely várakozáson felül sikerült. 17 farkast és valami 32 rókát ejtett el a vadásztársaság. Dániel László megyei főjegyző 5 farkast, Damaszkio Arzen 3 farkast, Hegedüs Miklós antalfalvi szolgabíró 4 farkast és 8 rókát lőttek.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

A pénteki heti piacon nagy élénkség uralkodott. A téli terményekből sok előkerült. A bőjti eledelék: retek, tojás, nagyobb rakásokban tarkították a piacz környékét. A gabonaművekből, a hozatal közepesnek mondható. Áremelkedés dacára vételkedv nem elég szilárd volt. Az árak hivatalosan jegyzékeltettek. Tiszta buza: 7.60—7.80. Kétszeres: 6.80—7.00. Rozs: 6.60—6.80. Árpa: 6.20—6.40. Zab: 6.50—6.60. Tengeri: 6—6.10. Élő sertés szedett: 41—42, faj: 42—44 kr. Hal és baromfi meglehetősen számmal. A szénatér, szalmával zsuffolásig megtelt és az utcza két oldalon majdnem a zentai régi temetőig sorakoztak. A fa-piacz is megtelt szerszám és tüzelő fa neműekkel. Az iparosok kielégítő vásárt csaptak. A barom vásár zajosan és forgalmassan végződött. Az apróbb jószágok nagy kelendőségnek örvendtek.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1891. évi márczius hó 4-én (szerdán) d. u. 5 órakor a városi székhelyben bizottsági termében közös ülést tart a következő tárgysorozattal: A jegyzőkönyv hi-telesítésére két tag kiküldése; — elnöki jelentések; — Titkári jelentések az iroda tevékenységéről; — interpellációk és indítványok; — Schulhof Herman kültag indítványa, melyben Budapest, Szabadka, Bród, Zákányon át Fiuméig közvetlen összeköttetésű vonat kérelmezését javasolja, (keresk. oszt. jav.); — May R. Miksa beltag indítványa az ország terményzickekének a kereskedelmi forgalomban való szabályozása és osztályozása ügyében. (A kereskedelmi osztály javaslatával); — a kereskedelemügyi miniszter ur 237/890. sz. leirata a reexpeditionális kedvezményekért való folyamodások tárgyalásáról. (A kereskedelemügyi osztály javaslatával); — A kereskedelemügyi miniszter ur 7023. sz. körrendelete a védjegy lajstromozás ügyében. (A kereskedelmi osztály javaslatával); — A kereskedelemügyi miniszter ur leirata, melyben Petin Mihály ó-kanizsai hűségő iparkihágási ügyének harmadfokú elintézésére nézve véleményes jelentést kíván. (Az ipari osztály javaslatával); — a kereskedelemügyi miniszter ur 79040/890. sz. leirata a technológiai iparmúzeum, szakvélemények és szaktanácsok adására és műszaki vizsgálatokra vonatkozó szabályzatának megküldésével. (Az ipari osztály javaslatával); — jelentés a kereskedelmi muzeumban rendezendő agyagcsement, aszfalt és kőipar-kiállítás ügyében tett intézkedések eddigi eredményeiről. (Az ipari osztály javaslatával.)

CSARNOK.

Elektrizált Szabadka.

— Elektromos apróságok. —

Ma egy hete történt, még mintha ma lett volna, oly híven emlékezem a rettenetes elektrizáló csatára.

A közöny paplana alatt mélyen horkoló n. é. közönséget egy bolygó Jászai-hir verte fel nagybőjti álmából.

— Jászay jön! — szolt a rémhir mindenfelé.

Az egész város nyomban kászolódni kezdett és viribus unitis elhatározták, hogy Csókát agyon előjegyezik: hadd lássa, hogy az a sokat emlegetett és eltagadott közönség még él és csodákra képes.

Szegény Csóka, nyomban össze hívta a legszükebb delegációt: a pénztárosnőt a cselszövőt és festőt (e két tárczát most egy minisztráns viszi) s elhatározták, hogy ők ketten kapitulálnak és felé se néznek az irodának az ostrom alati. Ugy is lőn, mosolyogva adták az utcán sétálgatva a bolygó hollandit s a mosolygó arczról senki se gyantotta, hogy az egyik Csóka, a másik pedig patkó Kovácsa.

— Jászay délben megérkezett! rikoltozó néhány nappali bagoly utcáról utcára.

Soha olyan jerikói ostromot, mint aminőt a n. é. közönség játszott el a színházi irodában. Szegény ott telejtett Szabin nőt majd izekre szedték. Végre is a szabinnó elrablása helyett színre került a Szabinnó meg-rablása, amint azt beszámolójában sajátkezűleg panasolta. A keleti kérdés azonban utóljára is békés megoldást nyert, amit Jászay vitt keresztül: a nagy szünpolitikai elektrizátor.

*

Nagy idők nagy alakjait varázsolta elénk ez a búvájos asszony. Láttuk Medeát, az anyák anyját; láttunk egy ideges nőt, aki azért gyűlöli a férfiakat, mert . . . szereti őket; láttuk a testvéri szeretet hajdankori, eiffeltornyát: Elektrát és teljesen elektrizálva lettünk általa; láttuk Fedrát antik pompájában. És utóljára láttuk Ördög Sárát, akit Tóth Ede a hetvenes évek elején tolon-czolt át a Népszínház deszkáin Thália kóterjébe.

Lássuk csak, mit láttunk? — ha magát Elektrát láttuk volna csak, akkor is mindent láttunk volna általa, mert ebben Jászai művészi pályájának tetőpontján áll, azon a piederstálon, a mely a földön kezdődik, a levegőben folytatódik és az égben végződik. Abból az alkalomból, hogy Szabadkán bemutatta Sophokles papa 2332 éves leányát: Elektrát, mint hiteles forrásból értesültünk, a következő sürgönyt kapta Jászai Szabadkára atreszávala: „Kelt Menny-Bagoston, elektrus havában stb. Kedves Mari hugom! — Ugy a szabadkai, mint a fővárosi lapokból olvasom, hogy Elektrát Szabadkán mutattad be a jó vidéknek először, óriás hatással. Köszönöm hugomasszony, hogy 2332 éves leányomat ily dicsőségesen támasztád fel halottaiból, legkivált, hogy Szabadkán a bunyevác testvéreknek is bemutat-tak (noha kételyem még is azt sugja, hogy azokat meg elektrizálni se lehet.) Adja Jupiter, hogy egy év múlva a kis Elektrát is bemutathasd: Iphigéniában. Maradtam szerető nagybátyád: Sophokles öröknyugalma-zott tanár stb.“

A sürgönyt egy elektromos hullócsil-lag hozta le.

Kultur esemény számba megy az is, ami Fedra előadása közben történt.

A nagy művész az ezüst koszorútól meglepetve, nyílt jelenetben rögtönzött szavakban fejezte ki háláját a szabadkai közönségnek, még pedig oly klasszikus szavakban, mint azt csakis egy klasszikus hajdankor itt felejtett nagy alakja: Jászai tehette. A kul-lisszák mögött pedig zokogva csókolgatta az ezüst koszorút, hangsúlyozva, miszerint oly hosszú művészi pályáján, annyi diadal után, Szabadka volt a legelső ezüst koszorúval megkoszorúzott. „Szinte hihetetlen, pedig úgy van, ez volt a legelső ezüst koszorúja és büszkének lehetünk rá, hogy mi adtuk azt neki; noha a fővárosban is most készül számára egy igen értékes arany koszorú.

Ne feledje azonban az elektrizált n. é. közönség, hogy Jászai nemcsak minket tüntetett ki azzal, hogy annyi meghívás után: Temesvárt, Szegedet, Kolozsvárt, Debrecent, Pozsonyt stb. mellözve, először is nálunk mutatta be Elektrát, — Csóka áldozatkész-ségének, fáradozásának és Jászaival való régi benső barátságának is nagy része van benne:

És most, leteszem elektrizált tollamat, a harc lezajlott győzedelmesen, pihenni térek.

Kunligethi.

Törvénykezés.

Sélley Sándor a szegedi kir. ítélőtábla elnöke, mint a kir. tábla berendezésének felügyeletére kirendelt miniszteri biztos, Pálffy Ferencz szegedi polgármesterhez a következő levelet intézte:

„A szervezendő kir. ítélőtáblák működése megkezdésének határideje f. évi május

hó elejére végleg megállapítva lévén, ez mellőzhetetlenné teszi, hogy az elhelyezési és felszerelési munkálatok oly erélytel és gyorsasággal folytattassanak, hogy én a tényleges átvétel és berendezés foganatosítását a helyszínén f. évi ápril hó 15-én minden akadály nélkül megkezdhessem s a lehető leg-rövidebb idő alatt befejezhessem.

Ez okból tiszteletteljesen megkeresem Nagyságodat, szíveskedjék olyképp intézkedni, hogy az általam a törvényhatóság kiküldöttjével jegyzőkönyvileg közölt, még szükséges átalakítási és javítási munkálatok a fenti határidőre teljesen befejeztessenek, valamint a butorok és egyéb felszerelési tárgyak a királyi ítélő táblának megfelelő helyiségeibe hordva, készletben legyenek.

Budapest, 1891. febr. 24.

Sélley, min. biztos.“

Mivel a kir. ítélőtábla részére bérbe vett pénzügyi épületben az irattár, iktató, kiadó s egyéb földszinti helyiségek utcára nyíló ablakai tűz és betörés ellen nincsenek biztosítva, felsőbb utasítás folytán Muskó Sándor kir. törvényszéki elnök megkeresést intézett a tanácshoz, hogy az említett helyiségek ablakait tűz- és betörés ellen föltétlen biztonságot nyújtó vastáblákkal lássa el.

A közönség köréből.*)

Nyilatkozat.

A »Szabadság« című helyi lap f. évi 22-ik számának »Törvénykezés« rovatában megjelent cikkben Vasdényey Géza kir. törvényszéki elnök ellenében emelt támadásokat alulírott szabadkai ügyvédek méltatlanoknak és a valónak meg nem felelőknek nyilvánítjuk. Mi ő irányában — eddig tanúsított buzgó működése, kötelességű pontossága, tapintatos eljárása és ama fáradhatatlan törekvéseért, hogy a ugy közvetlen vezetése alatt álló törvényszéknél, mint a felügyelete alatt álló járásbiróságoknál az igazgatszolgáltatás javítását és gyorsabbá tételét igyekszik kivívni s törekvését már is jelentékeny siker kíséri — egész őszinte bizalommal viseltetünk.

Kelt Szabadkán, 1891. évi február hó 20-án.

Dr. Guln György, Paukovich Andor, Zomborcsevics Ferencz, Haverda Boldizsár, dr. Kráhl Lipót, dr. Szilasi Fülöp, dr. Blau Géza, dr. Blau Lajos, dr. Milassin Miklós, Czeisz Máté, Orsai Vilmos, Szarvasi Ede, Buchwald Simon, Szabados János, dr. Geréb Mihály, dr. Dominusz Simon, Gyelmis Gerő, dr. Dembitz Lajos, dr. Reisner Lajos, Farkas Zsigmond, Birkás Gyula, dr. Horváth Mór, Hoffmann József, dr. Landauer Adolf, Mamusich Agoston, dr. Schäffer Mór, dr. Janiga János, Buchwald Lázár, dr. Brenner József, dr. Körtvélyessy Mór, dr. Vécsei Emil, dr. Biró Károly, Varga Károly, Hirschberger József, dr. Békeffy Gyula, dr. Herczegh Lajos, Reinitz Márk, Schossberger József, Török Zsigmond, Rehák Mátyás.

A szabadkai tanítónőképző

évek óta vajudó ügye kedvező fordulatot vett, amennyiben már bizonyosnak mondható, — hiteles forrásból merített értesülé-sünk szerint, — hogy sem a főispán óhaja szerint Szegedre, sem a bajajai kívánsága szerint Bajára nem helyeztetik át. Itt ma-rad Szabadkán *anélkül, hogy hatóságunk*

*) E rovat alattiak díjmentesek Szerk.

egy szót emelt volna e nevezetes financiális érdek mellett. Sőt Csáky gróf miniszter ősszinte igazságszeretetéből az itthagyasón kívül ki is fogja ez intézetet bővíteni, egy óvodaképzede létesítése által. Minthogy a mostani épület hasznavehetetlen, új épületet fog az állam emeltetni és pedig annyi már bizonyos, hogy sem a jelenlegi helyet, sem a képzede kertet nem találta a kormány építésre alkalmasnak. A város ajánlhatna telkei közül, talán a városerdő körül egy csendes téres telket.

H I R E K.

Ifjabb Bajnai Vojnits Lukács alapítványa folytán f. é. márc. 5-én csütörtökön 10 órakor fog a sz. Teréz egyházban megtartatni a nemzeti szabadság és Szabadka védelmében 1849. márc. 5-én Kaponyánál elesettekért a nyugmisa. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezek árán menekült meg városunk nagyfoku vagyoni pusztitástól, felporzeltetéstől és vérfürdőtől, milyent a félrevezetettek testvér harca például a szomszéd Tiszavidéken is előidézett; ha tekintetbe vesszük, hogy a résztvevőkből már csak néhányat tisztelhetünk soraink között: elkel ismernünk, miszerint nagyon ideje volna a hálának megörökítésére a csataszínhelyét egy emlék kövel jelelni meg az utókor számára. E sorok beküldője e célból alakítandó bizottságnak ezzel 10 frtot biztosít.

Legfelsőbb elismerés. Mint a hivatalos lapokban olvassuk, a király Aradszky Euthim szabadkai kir. törvényszéki bírónak saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából, a közszolgálat terén teljesített sok évi buzgó szolgálataiért legfelsőbb elismerését nyilvánította. A mi kedves Jéftő bátyánk a tegnap tartott teljes törvényszéki ülésben bucsuzott el bírótársaitól. Fogadja hosszú munkálkodása után üdvözlésünket, s azon jó kívánságunkat, hogy nyugdíját hosszú ideig egészségesen élvezze.

Mártius 15. A szabadkai ipartestület f. évi Márczius 14-én este 7 órakor a „Hungária“ nagytermében, az 1848. évi nemzeti ujjraébredés emlékének megünneplésére társasvacsorát rendez. Résztvevők már eddig is szép számmal jelentkeztek s remélhető, hogy iparosaink nagy száma mellett egyéb polgár társaink is szép számmal kívánják ezen emlékeztető nap évfordulóját megünnepelni. Az ipartestületen kívül az iparos ifjak művelődési köre is testületileg fogja ezen napot megünnepelni mely utóbbinak részletes programja még megállapítva nincs, de mindenesetre olyan lesz, a milyen méltó a jövő iparosaihoz.

Ügyvédek lapunk mai számában a törvényszéki elnök védelmére egy nyilatkozatot közölnek. Mi örvendünk, ha nekik van igazuk, s gratulálunk az elnöknek e nagy tiszteletért, de a mi a „Szabadság“ hasábjain megjelent, azt írja fenntartja. Egyet mi is konstatálhatunk a vádakból, hogy a „spion“ rendszer a mostani elnök alatt vert legmélyebb gyökeret.

Eljegyzés. Körmezy János a helybeli m. k. adóhivatal egyik szorgalmas tisztviselője a napokban eljegyezte magának a kedves és művelt lelkű Tamassy Mariska városi tanítónőt.

A „Szabadkai Hírlap“ ideiglenes szerkesztését dr. Vécsei Samu ügyvédjelölt, lapunk munka társa vette át. Csillag Károly visszatérteig, ki Budapestre utazott vizsgálatot tenni.

Achác János vasuti kalauz nem jó lábou élt nejevel László Etellel, miért is az utóbbi kereket oldott és apja házához visszament. Mánnap az apa, fia és leánya egy lakatos inast maguk mellé vevén, midőn tudták, hogy Achác szolgálaton van, annak lakására mentek és feltörvén a szoba ajtaját, a káros férj becsúje szerint 114 frtot érő ingóságokat magukkal vittek. Achác bünyfenyítő feljelentést tett, az asszony azonban, aki férjéhez visszamenni nem hajlandó azt állítja, hogy az elhordott ingóságok az ő kétségtelen tulajdonai. A vizsgálat folyamatba tétetett.

Paliason az indóházánál csinos skandalum játszódott le február 25-én esti 10 órakor. H. Dezső többek társaságában ittas állapotban veszekedni kezdett. A váltóórt pofozni akarta, az állomásfőnököt megszarazta s közmegebotránkoztatásra még ő követelte a panaszkönyvet. Csodáljuk, hogy a véle volt uri emberek enyire engedték fejlődni ezt a közbotrányt okozott esetet.

A függetlenségi és az udvar. Sokat fessegettek már azt a kérdést, hogy a függetlenségi 48-es képviselők miért nem kapnak meghívót az udvarhoz? A király itt tartzkodása óta volt már öt-hat udvari ebéd, de egyetlen függetlenségi és 48-as képviselőt nem hittak meg rájuk. Annál nagyobb meglepetést keltett a függetlenségi körben, hogy az e hó 26-án megtartandó udvari fogadásra a függetlenségi és 48-as képviselők is kaptak meghívást. A „B. H.“ szerint a függetlenségi képviselők nem mennek el a fogadásra, mert azt hiszik, hogy a meghívás csak tévedésből történt. Ha nem voltak udvarképesek — mondják ők — az ebédek alkalmával, bizonyára nem lehetnek udvarképesekké erre az egy estére.

„Ukráli opaklije!“ Maték János harmadmagával egy kis bú felejtőre befordult a kocsmába, a lovakat szánon levő három sabával pedig a csiripelő verebekre bizták. Mikor aztán kisse kiombolták magukat, egyikük kinézett, hogy hogy is áll a világ? Azonban csakhamar ijedten tért vissza a kocsamába, reszkedve kiabálván, hogy „ukrali opaklije!“ És ugyis történt, mindhármuk sabáját elemelték. A nyomozás kiderítette, hogy a 3 subát Gergics Dénes és Rákics Milán ismert tolvajok emelték el. Tetőket beismerik, a subák megkerültek.

Három jó madárról szól az ének. Szegeden történt ugyan, de nekünk is kijutott belőle. Megesett pedig akként, hogy 3 különféle foglalkozású jó madár tökrészegnek tétetve magát, beállított szegeden a

„Bika“ vendéglőbe, és ott uri módon „extra“ szobát nyitattak hogy mulassanak. Nyitányul elcsuszott egy üveg rum, utána vacsora, aztán „butelliás“ borok következtek, úgy, hogy a trifolium holt részegen dőlt békés nyugalomra. Vc „pakjuk“ is, egy nehéz de rossz bőrönd. A szolgaszemélyzet óvatosan rájuk csukta az ajtót, s az „urak“ egy ágyba keveredve mélyen elaludtak, ép úgy, mint a „Lumpáczius Vagabundus“ 3 jó madara a színpadon. Reggel korán benyitott a vendéglősné, nincs e valami baj vagy talán kívánni valójuk? Nem volt semmi bajuk, mert az ágy üres volt, a nehéz bőrönd pedig téglaival telítve állott. Megszöktek. Az eset feljelentetvéa, Kraft Gyula, az egyik kompauista Szabadkán elfágotott.

Rendőri hírek. Balázs piri Antal (Mihály fia) Aradszki Illéstől egy kék selem mellényt 29 drb ezüst gombbal együtt ellopott. — Eperjesi Imre, Illgen Agoston bizományosa számolás közben csivodásba keveredvén gazdájával a bolti asztalról 2 frtot elemelt és tovább ugrott. Mindkét tettes tetőt beismerte. — Viola Mihály kocsijáról egy subát eltolvajoltak, nyomozás folytán a gyanu Czél Mihály topolyai csavargóra esett, körözik. — Jakobsics Béla IV. körű házának deszka kerítését Besirevics Tamás felszedte és beismerése szerint feltűzelte.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Ház eladás.

Volt gombkötő jelenleg Kazinczy-utca I. kör 81. számú ház; úgy szinte 3/4 kapa szegedi szőlő — Vojnits Lukács mellett a vasút mentén — szabadkézből eladó. Értesítést ad Nikolits Milán (National-bank-Beamter) Belgrád.

Ház eladás.

V. kör. 513 szám ház (bajai uton) szabad kézből eladó. Bővebb tudósítást ad Taskovits Pál háztulajdonos.

TUDÓSÍTÁS.

Tisztelettel hozzuk szives tudomására mindazon kegyes pártfogóinknak, kik már előzőleg felszólítottak, hogyha kelméink megérkeznek, ezt tudassuk; valamint a nagyérdemű közönségnek, hogy összes tavaszi divat kelméink megérkeztek.

Raktárunkon a legmagasabb izlésnek megfelelő angol különlegességek, valamint más kitéző gyártmányok találhatók a legnagyobb választékban; ezen kedvező körülmények közt hisszük, a mely feladatra vállalkoztunk, annak teljesen kegyes pártfogóink meglegedésére feleltünk meg.

Vagyunk kész szolgálattal

Nánay és Veroni

férfi szabók

S Z A B A D K Á N.

Üzlethelyiség (főter) Szentistván-tér Millinovics-féle ház.

3—1